

Список використаних джерел:

1. Комаринець С., Машталір С. Аналіз стану та перспектив розвитку молодіжної політики в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. № 4 (37). С. 55-66.
2. Крохмалюк О. Патріотичне виховання молоді в Україні: історія, сучасні виклики та перспективи. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Педагогічні науки"*, 2021. № 33. С. 97-102.
3. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2021. № 28. Ст. 233.
4. Публічне управління та національна безпека : монографія / А. Михненко, Н. Грущинська, Я. Жовнірчик (та ін.) за ред. А. Михненка, Н. Грущинської. К. : НАУ. 2019. С. 245-280.
5. Скрипнюк О.В. Правове виховання і правова освіта // *Енциклопедія освіти*. 2-ге вид-ня, доп. та перероб. К.: Юрінком Інтер, 2021. – С. 702-703.

Ярослав ЖОВНІРЧИК,

д-р наук з держ. упр., професор,
завідувач відділу проблем державного управління та
адміністративного права Інституту держави і права
імені В.М. Корецького Національної академії наук України,
м. Київ, Україна

Валерій ГУССВ

аспірант Інституту держави і права імені В.М. Корецького
Національної академії наук України, м. Київ, Україна

**ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСІВ
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧИМ СЕКТОРОМ
УКРАЇНИ**

Динаміка змін сучасної воєнно-політичної ситуації в Україні вимагає від публічного управління прийняття відповідних рішень і забезпечення їх реалізації при утриманні сталості й стабільності у суспільстві і державі. Але сьогоднішня соціально-економічна криза продемонструвала розрив між існуючою нормативно-правовою регламентацією життєдіяльності суспільства і реальними процесами, які розгортаються за своєю логікою, всупереч законам, що породжує нестабільність і небезпеку в різних сферах суспільного життя, зокрема, у агропродовольчому секторі України [1].

Агропромисловий комплекс України функціонує в умовах наявності об'єктивних проблем, викликаних воєнними діями та економічною кризою, що створюють низку тематичних труднощів: порушення технологічних взаємозв'язків між підприємствами сфери агропродовольчого сектора; нерівномірний попит на існуючу продукцію;

відтік кваліфікованих кадрів; проблеми пов'язані із доставкою сировини та матеріалів, що імпортуються тощо. У зв'язку з цим нагальна необхідність забезпечення власної продовольчої безпеки постає одним із головних завдань як регіонального, так і національного рівнів. Для його вирішення необхідне переосмислення концепції інноваційних механізмів публічного управління аграрним комплексом, виходячи з існуючих потреб продовольчої безпеки [3].

Під механізмом публічного управління, який лежить в основі механізму формування інвестиційного клімату у сфері агропромислового комплексу, розуміємо розв'язання суперечностей явища чи процесу, послідовна реалізація дій, що базуються на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних форм і методів управління. Склад елементів і порядок функціонування механізму публічного управління визначається метою, засобами впливу на об'єкт, зв'язками між елементами системи, наявністю ресурсів і можливостей конкретної ситуації. Обов'язковими складовими є: цілі, принципи, функції, методи, інформація, технологія і технічні засоби.

Процеси побудови, функціонування або удосконалення механізму публічного управління мають містити такі етапи: обґрунтування мети функціонування механізму; визначення кола учасників відносин (суб'єкта та об'єкта управління, споживачів послуг, зацікавлених фізичних чи юридичних осіб), їх інтересів, цілей, завдань щодо реалізації загальної мети; виявлення зон збігу інтересів і головних суперечностей; обґрунтування форм та методів взаємодії усіх учасників відносин; відбір економічних технологічних процесів та оптимальних методів; розробка плану дій із реалізації взаємодії; виконання планових заходів; аналіз отриманих результатів; обґрунтування заходів із удосконалення механізму, їх реалізація [2, с. 375-376].

У зв'язку з цим на основі цільового підходу здійснено спробу обґрунтування теоретичних положень щодо удосконалення механізму формування інвестиційного клімату у сфері агропромислового комплексу України, який, на відміну від існуючого, включає етап моніторингу показників його функціонування та оцінки ефективності інвестиційних вкладень, що реалізуються. У межах створення структури його функціонування стосовно існуючих умов прописані принципи, якими необхідно керуватися суб'єктам ведення управлінської діяльності при формуванні інвестиційного клімату для досягнення заздалегідь поставлених цілей та завдань. Відповідно до представлених вище завдань можна сформулювати інструменти функціонування механізму формування інвестиційного клімату у сфері агропромислового комплексу України..

На нашу думку, надзвичайно важливими елементами формування даного механізму є моніторинг та оцінка. Їх безпосереднє призначення – це збір усієї інформації про поточний стан функціонування механізму, а також про всі інвестиційні процеси, що відбуваються, з подальшим аналізом і формуванням висновків про відповідність отриманих результатів очікуванню. Важливим критерієм є актуальність та своєчасність одержуваної інформації для оперативного прийняття рішень щодо коригування дій функціонування механізму або усунення негативних чинників, що раптово виникли або були невраховані при попередньому плануванні.

Вважаємо, що важливим етапом у процесі функціонування механізму формування інвестиційного клімату у сфері агропромислового комплексу України є своєчасний моніторинг показників його діяльності та оцінка ефективності інвестиційних вкладень, що реалізуються. Здійснення даного моніторингу виступає однією із найважливіших дій, що націлена на своєчасне отримання актуальних показників реалізації інвестиційних проєктів з аналізом їх відповідності запланованим показникам та підготовкою відповідних даних для подальшої оцінки ефективності того чи іншого інвестиційного проєкту. Постійний контроль та координація усіх інвестиційних процесів, що відбуваються у сфері агропромислового комплексу, дозволяє запобігати помилкам при здійсненні інвесторами своєї діяльності, своєчасно адаптуватися до мінливих умов в економіці, а також реагувати на виникнення неврахованих раніше ризиків та загроз.

Результатом моніторингових процесів логічно має постати тематичний звіт, який слугуватиме основою для подальшої оцінки ефективності інвестиційної діяльності, що відбувається у сфері агропромислового комплексу України. Сформований аналіз покликаний надати найповніші відомості про рівень виконання програм інвестування та відповідність їх заздалегідь поставленим цілям; про обсяги використаних капіталовкладень; про співвідношення запланованих та фактичних цін; про необхідність можливого збільшення капіталовкладень; про нові ризики для формування реєстру можливих непередбачених ситуацій.

На сучасному етапі становлення української держави, у контексті означеної проблематики, необхідним постає вирішення комплексу завдань, пов'язаних із переходом сфери агропромислового комплексу на більш високий рівень свого розвитку, що забезпечує конкурентно- і платоспроможність відповідних підприємств. Провідну роль у вирішенні цього завдання відіграє задоволення потреб сфери агропромислового комплексу у капітальних ресурсах шляхом залучення широкого спектру

інвестицій. При цьому, чим більшим та якіснішим ресурсним потенціалом почнуть володіти підприємства агропромислового комплексу, тим ефективнішим стане виробництво, що, у свою чергу, зумовить подальше покращення стану інвестиційного клімату [1].

Для досягнення зазначеної мети необхідно реалізувати надзавдання, вирішення якого позитивно позначиться як на збільшенні інвестиційної привабливості галузі, так і на збільшенні її інвестиційної активності – це розвиток системи оподаткування та формування стабільних податкових умов (використання податкових пільг та преференцій щодо інвесторів, особливо щодо тих, які інвестують у модернізацію існуючих підприємств). Отже, для того щоб мати змогу це реалізувати необхідно здійснити вирішення таких двох головних завдань як: поліпшення інвестиційної привабливості; збільшення інвестиційної активності.

Щодо першого завдання «поліпшення інвестиційної привабливості», то його підзавдання слід вирішувати з урахуванням макроекономічного та мікроекономічного рівнів. На макроекономічному рівні необхідно здійснити: удосконалення законодавчої бази відповідно до вимог воєнного стану та європейського вектору розвитку країни; підвищення ефективності державного регулювання інвестиційних процесів; аналіз та зменшення кількості інвестиційних ризиків; створення атмосфери загальної інформаційної відкритості відносно реалізації у сфері інвестиційних проєктів; збільшення попиту на продукцію, що випускається підприємствами агропромислового комплексу; державна підтримка та зниження адміністративних бар'єрів для інвесторів. На мікроекономічному рівні необхідно здійснити: роботу щодо поліпшення соціальної забезпеченості галузі (підвищення якісної чисельності персоналу на підприємствах галузі, за рахунок чого збільшується продуктивність праці); інноваційний розвиток технологічних процесів (модернізацію обладнання та технологічних схем виробництва); оптимізацію у сфері взаємодії виробничих ланок між собою, роботу з внутрішньогалузевою конкуренцією, регулювання у сфері взаємодії з кінцевим споживачем; збільшення фінансових можливостей підприємств; пріоритетний перерозподіл державних інвестицій між підприємствами галузі відповідно до існуючих завдань соціально-економічного розвитку [4].

Щодо другого завдання «збільшення інвестиційної активності», то до його підзавдань відносимо: збільшення кількості державних інвестицій; перегляд інвестиційної політики держави та необхідність взяття курсу на залучення додаткових інвестицій; розвиток системи субсидування компаній-інвесторів; розвиток інфраструктури підприємств; створення цілісної системи контролю та моніторингу

цільового використання інвестиційних коштів [4].

У сучасних деструктивних умовах, в яких опинилася українська держава як країна, що зазнала широкомасштабного вторгнення військ російської федерації на свою суверенну територію, і у зв'язку із цим, опинилася у гострій соціально-економічній кризі, нагальним постає питання забезпечення населення країни життєво важливими ресурсами, такими як продовольство. Саме тому у наявних програмах економічного розвитку питання необхідності залучення інвестицій та розвитку підприємств сільськогосподарського призначення посідають провідне місце, а удосконалення механізму формування інвестиційного клімату у сфері агропромислового комплексу України постає найбільш пріоритетним завданням для забезпечення стійкого розвитку як окремих підприємств сфери, так і усїєї галузі загалом.

На основі означеного головним завданням державного управління України вбачається розробка та реалізація державної політики щодо формування сприятливого інвестиційного клімату у пріоритетних галузях економіки, однією з яких є сфера агропромислового комплексу, що забезпечує продовольчу безпеку країни. Сучасна державна політика України реалізується у складних воєнно-політичних та соціально-економічних умовах, що зумовлює необхідність удосконалення механізмів формування інвестиційного клімату в аграрній сфері.

Отже, одним із головних пріоритетів соціально-економічної політики в Україні має бути запровадження та постійне удосконалення відповідно до викликів сьогодення інноваційних механізмів публічного управління агропродовольчим сектором з метою підвищення конкурентоспроможності взаємопов'язаного між собою аграрного та промислового виробництва, а отже, реалізація такої політики зумовлює необхідність оптимального вибору варіативно-оновленої інвестиційної стратегії як загалом, так і на царині агропромислового комплексу сучасної України, зокрема.

Список використаних джерел:

1. Жовнірчик Я. Публічне управління агропродовольчим сектором в умовах економічної безпеки. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 6. С. 71-76.
2. Одінцова Г., Дзюндзюк В. Механізми державного управління. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія : Ю. Ковбасюк (голова) та ін. К. : НАДУ. 2011. Т. 2 : Методологія державного управління / наук.-ред. колегія : Ю. Сурмін (співголова), П. Надолішній (співголова) та ін. 2011. С. 375-376.
3. Публічне управління та національна безпека : монографія / А. Михненко, Н. Грущинська, Я. Жовнірчик (та ін.) / за ред. А. Михненка, Н. Грущинської. К. : НАУ. 2019. С. 245-280.
4. Ромодан Ю. Перспективні шляхи розвитку інвестиційної привабливості АПК. *Менеджер*. 2013. № 2. С. 48-51.